

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd over de volgende brieven:

- Geannoteerde agenda van de formele JBZ-Raad van 5 en 6 maart 2026 (Kamerstuk 32 317, nr. 995);
- Antwoorden op vragen commissie over o.a. de geannoteerde agenda van de informele JBZ-Raad van 22–23 januari 2026 (Kamerstuk 32 317, nr. 989) (Kamerstuk 32 317, nr. 991);
- Verslag formele JBZ-Raad van 8 en 9 december 2025 (Kamerstuk 32 317, nr. 987);
- Verslag informele JBZ Raad 22–23 januari 2026 (Kamerstuk 32 317, nr. 994);
- Fiche: Mededeling Europese strategie justitiële opleiding 2025–2030 (Kamerstuk 22 112, nr. 4237);
- Verlenging interim-derogatie van de EU-privacyregels om online kindermisbruik te bestrijden (Kamerstuk 32 317, nr. 993);
- Fiche: Mededeling DigitalJustice@2030 (Kamerstuk 22 112, nr. 4236);
- Fiche: Mededeling over het EU actieplan tegen drugshandel (Kamerstuk 22 112, nr. 4243);
- Fiche: EU-drugsstrategie (Kamerstuk 22 112, nr. 4246);
- Fiche: Herziening precursorenwetgeving (Kamerstuk 22 112, nr. 4264).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Ellian

Adjunct-griffier van de commissie,
Paauwe

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

Vragen en opmerkingen van de leden van de Groep Markuszower

II Reactie van de Minister

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

EU-Anticorruptierichtlijn

De leden van de D66-fractie constateren dat de Raad en het Europees Parlement een akkoord hebben bereikt over de Europese Anticorruptierichtlijn en dat deze naar verwachting op korte termijn zal worden aangenomen. Nederland zal daaropvolgend tot de zomer van 2028 tijd krijgen voor het implementeren van de Richtlijn, waaronder de strafbaarstelling van handelen in invloed. Deze leden vragen de Minister in hoeverre de regering voorbereidende maatregelen treft in aanloop naar implementatie van de Richtlijn en welke stappen daar tot dusver in zijn gezet. Daarbij vragen deze leden de Minister expliciet in te gaan op de voorbereiding van de strafbaarstelling van handelen in invloed.

Voorts merken de leden van de D66-fractie op dat de Anticorruptierichtlijn naast verplichte ook diverse optionele bepalingen bevat op het terrein van preventieve maatregelen, zoals aanvullende transparantieplichtingen, integriteitsbeleid en institutionele waarborgen. Deze leden vragen de Minister uiteen te zetten of hij voornemens is deze optionele bepalingen te implementeren en welke afwegingen daarbij doorslaggevend zijn. Tevens vragen deze leden of de Minister bereid is in de Raad nadrukkelijk aandacht te vragen voor het belang van een zo breed mogelijke toepassing van preventieve maatregelen door de lidstaten.

De leden van de D66-fractie zijn zich ervan bewust dat verschillende lidstaten reeds verdergaande anticorruptiemaatregelen kennen dan Nederland. Zo is Nederland, met het implementeren van de Richtlijn, het laatste EU-land dat handelen in invloed strafbaar zal stellen. Deze leden vragen dan ook of de Minister bereid is in de Raad actief best practices op te halen bij andere EU-lidstaten met betrekking tot het tegengaan van corruptie en handelen in invloed, zodat deze tijdig en zorgvuldig kunnen worden betrokken bij de Nederlandse implementatie.

Tot slot hebben de leden van de D66-fractie kennisgenomen van het feit dat er nog extra kansen liggen om het anticorruptiekader verder te versterken. Zo noemt Transparency International ruimte om de regels betreft bedrijfsverantwoordelijkheid aan te scherpen, minimumeisen te introduceren met betrekking tot de transparantie over lobbyactiviteiten en politieke financiering en om de rol van het maatschappelijk middenveld te vergroten.¹ Welke mogelijkheden ziet de Minister om op deze punten aanvullende nationale maatregelen te treffen in aanvulling op de Europese Richtlijn, zo vragen de leden.

¹ Zie Transparency International, «Voor het eerst een Europese Richtlijn tegen corruptie», 17 december 2025: Voor het eerst een Europese richtlijn tegen corruptie.

De leden van de D66-fractie constateren dat het EU-actieplan onder meer inzet op het dichten van juridische mazen met betrekking tot designerprecursoren en het verbeteren van de identificatie van drugsgerelateerde stoffen. Deze leden wijzen er in dit verband op dat de Kamer in mei 2022 de motie-Sneller (Kamerstuk 35 954, nr. 7) heeft aangenomen, waarin de regering werd verzocht te onderzoeken op welke manier de mogelijkheid kan worden gecreëerd om de verkoop en het bezit van nieuwe risicovolle middelen sneller en doelmatiger te reguleren. Deze leden vragen de Minister wat de stand van zaken is van de uitvoering van deze motie en in hoeverre de bevindingen uit dit onderzoek zijn betrokken bij de totstandkoming van de Nederlandse inzet op het EU-actieplan. Specifiek vernemen deze leden graag welke inspanningen zijn verricht om bij andere lidstaten steun te verkrijgen om werk te maken van aanpassing van de regelgeving.

De leden van de D66-fractie vragen de Minister op welke wijze de voorgestelde EU-aanpak van designerprecursoren en synthetische drugs concreet kan bijdragen aan snellere en doelmatiger regulering van nieuwe risicovolle middelen in Nederland en of de EU-aanpak aanleiding geeft het nationale instrumentarium, waaronder de mogelijkheid van een «lijst 0» zoals verkend naar aanleiding van de motie-Sneller, te heroverwegen of te actualiseren.

De leden van de D66-fractie vragen de Minister voorts of hij bereid is in de Raad te bepleiten dat het EU-actieplan een expliciete actie opneemt gericht op het harmoniseren van nationale early warning- en snelreguleringsmechanismen voor nieuwe psychoactieve stoffen, zodat lidstaten niet steeds achter de feiten aanlopen wanneer nieuwe middelen op de markt verschijnen.

De leden van de D66-fractie lezen in het BNC-fiche² dat het kabinet binnen het EU-actieplan meer aandacht vraagt voor de aanpak van criminele geldstromen. Deze leden onderschrijven dit, maar vragen de Minister of hij ook bereid is in Europees verband te pleiten voor meer aandacht voor de vraagkant, te weten preventie en het voorkomen van gebruik van nieuwe risicovolle middelen, naast de aanbod- en handhavingskant waarop het actieplan primair is gericht. Deze leden wijzen op de scheefgroei tussen de uitgaven aan de repressieve aanpak ten opzichte van de preventieve kant in het Nederlandse drugsbeleid. Ook op EU-niveau zien deze leden onvoldoende aandacht voor *harm reduction* en een beleid dat het beschermen van de volksgezondheid vooropzet, terwijl in steeds meer lidstaten de exclusieve focus op het verbieden van drugs als meest effectieve strategie om de problemen aan te pakken, wordt verlaten.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

Verlenging interim-derogatie van de EU-privacyregels om online kindermisbruik te bestrijden

De leden van de VVD-fractie hebben in het schriftelijk overleg voorafgaand aan de informele Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 22–23 januari 2026 vragen gesteld aan het toenmalige kabinet over de verlenging van de tijdelijke regels over detectie van *Child Sexual Abuse Material* (hierna: CSAM), zodat aanbieders vrijwillig kunnen blijven scannen en dergelijk walgelijk materiaal kunnen verwijderen. Kan de Minister aangeven wat het standpunt van Nederland hierover is en

² Fiche Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen.

kunnen de eerder gestelde vragen van januari 2026 alsnog worden beantwoord? En wanneer kan de Kamer de toegezegde brief hierover ontvangen? Kan de Minister hierin ook meenemen wat het standpunt is van Nederland ten aanzien van de taken, bevoegdheden en locatie van het EU-CSAM-centrum waarover wordt gesproken tijdens de trilogie over de CSAM-verordening? Kan de Minister voorts de laatste stand van zaken geven van de voortgang van de trilogie?

Fiche: Mededeling over het EU-actieplan tegen drugshandel

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van het BNC-fiche over het EU-actieplan tegen drugshandel. Kan de Minister aangeven wat voor Nederland de allerbelangrijkste prioriteiten zijn in het actieplan? Deze leden lezen dat het kabinet van mening is dat de brede, multidisciplinaire en gebalanceerde drugsaanpak op het gebied van gezondheid, veiligheid, maatschappij en schadebeperking slechts in zeer beperkte mate terugkomt in het actieplan. Deze leden lezen ook dat het kabinet stelt dat in de samenwerking met derde landen de nadruk ligt op repressieve maatregelen, terwijl derde landen vragen voor aandacht voor de gezondheidsaspecten van de drugsproblematiek. Deze leden vragen hierover nadere verduidelijking van het kabinet. Welke derde landen hebben dit gevraagd en waarom? Wat is de wettelijke grondslag op grond waarvan de EU gezondheidsaspecten van drugsproblematiek zou moeten aanpakken? Deelt de Minister de mening van deze leden dat juist in het kader van opsporing, vervolging, berechting en bestraffing van drugscriminelen internationaal effectiever moet worden samengewerkt? Deze leden missen in het actieplan concrete wetgevende initiatieven die juist dat bevorderen. Deelt de Minister dat?

De leden van de VVD-fractie constateren voorts dat het kabinet terecht kritisch is dat de doelen in de vorige EU-drugsstrategie en het EU-drugsactieplan weinig concreet en meetbaar zijn. Welke voorstellen doet het kabinet zelf om meer SMART³-geformuleerde concrete meetbare doelen in het EU-drugsactieplan op te nemen? Welke indicatoren stelt het kabinet voor? Worden er nulmetingen gedaan? En zo niet, waarom niet? Hoe gaat het kabinet beoordelen of de doelen uit het actieplan straks daadwerkelijk zijn bereikt? Deze leden merken op dat de wens van het kabinet om het actieplan te verbreden naar «gezondheidsaspecten van drugsbeleid» etc., ook ertoe leidt dat het lastiger wordt om SMART-geformuleerde doelen op te nemen en indicatoren op te nemen om te meten of de doelen worden bereikt. Is het kabinet dat met deze leden eens? Graag ontvangen deze leden een reactie hierop.

De leden van de VVD-fractie zijn het eens met het initiatief van de Commissie om samen met lidstaten en de transportsector de mogelijkheden te onderzoeken voor het verder versterken van het bestaande Europese Advance Passenger Information (API)/Passenger Name Records (PNR)-raamwerk, als maatregel om grensoverschrijdende samenwerking bij de aanpak van georganiseerde misdaad te intensiveren. Kan de Minister concreet aangeven aan welke uitbreidingen wordt gedacht?

Toekomst van Europol

De leden van de VVD-fractie stellen dat Europol belangrijk werk verricht bij informatie-uitwisseling tussen lidstaten in diverse grensoverschrijdende politieonderzoeken. Deze leden vragen of de Minister de inzet van Nederland nader kan verduidelijken bij het agendapunt over de toekomst van Europol. Is de Minister van mening dat Europol ook een explicietere

³ Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden.

rol moet krijgen bij de aanpak van hybride dreigingen? Hoe staat hij tegenover uitbreiding van het mandaat van Europol? Welke uitbreidingen hebben lidstaten recentelijk voorgesteld?

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda en de bijbehorende stukken. Deze leden hebben vragen en opmerkingen over de Europese CSAM-verordening en zaken op het gebied van privacy en rechtsbescherming.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie blijven onverminderd kritisch op het voorstel voor de CSAM-verordening. Massasurveillance maakt iedereen digitaal onveiliger en is nooit een oplossing voor zaken als grooming en onlinemisbruik. Deze leden vragen de Minister om de stand van zaken van de CSAM-verordening. Hoe ver is de triloof fase gevorderd? Op welke manieren oefent de Minister invloed uit op deze onderhandelingen, zodat ook de zorgpunten rondom privacy – genoemd door de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (hierna: AIVD) – worden weggenomen? Hoe voert de regering de aangenomen motie-Kathmann c.s. (Kamerstuk 32 317, nr. 981) uit, die vraagt om blijvend verzet tegen de CSAM-verordening én om zich in te zetten om kwalijke verplichtingen uit het voorstel te slopen?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben zorgen over het verlengen van de derogatie op de e-Privacyrichtlijn. Met deze voorziening kunnen providers van onlinediensten nog langer, als uitzondering op de Europese privacyregels, hun netwerk scannen op verdacht gedrag. Dit is een verstreckende bevoegdheid die nu niet wordt beperkt door de wet. Hoe kijkt de Minister naar deze verlenging van twee jaar? Enerzijds benadrukken deze leden dat er betrouwbare Europese regelgeving nodig is om onlinemisbruik te voorkomen, met keiharde grenzen aan hoe gegevens hiertoe verzameld en gedeeld mogen worden. Anderzijds begrijpen deze leden dat het aflopen van de derogatie ook extra druk zet op de onderhandelingen over de CSAM-verordening, waardoor de druk toeneemt om deze gemankeerde regelgeving onzorgvuldig aan te nemen. Hoe kijkt de Minister naar de spanning tussen de verlengde derogatie en de CSAM-verordening?

Tot slot zijn de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie waakzaam voor de decryptiemogelijkheden die in het kader van ProtectEU ontwikkeld worden bij Europol. Deze leden menen dat elke poging om het recht op end-to-endencryptie te omzeilen, te doorbreken, of onmogelijk te maken, afbreuk doet aan de cyberveiligheid van burgers. Dit is echter wel een van de doelen van de ProtectEU-agenda alsmede van de Commissie haar «Roadmap for effective and lawful access to data for law enforcement.» Dit zou verplichtingen stellen aan onder andere Meta WhatsApp en Apple iMessage om encryptie te verzwakken. Dit is technisch en cryptologisch een enorme uitdaging, maar gaat ook uit van medewerking door bedrijven als Meta en Apple. Deze leden achten het onvoorstelbaar om in dit tijdsgewricht te rekenen op de medewerking van Amerika, om zijn versleutelde chattoepassingen toegankelijk te maken voor de EU. Hoe schat de Minister dit in? Deelt hij de opvatting dat dit een doodlopend en onwerkbaar spoor zal blijken? Ook vragen deze leden aan de Minister wat in algemene zin het standpunt van dit kabinet is over encryptie en het ontwikkelen van decryptiemogelijkheden en op welke wijze Nederland invloed zal uitoefenen op deze plannen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken op 5 en 6 maart 2026 te Brussel. Deze leden maken van de gelegenheid gebruik om nog een enkele vraag te stellen aan de Minister hierover.

Werklunch: voortgezet crimineel handelen in detentie

De leden van de CDA-fractie lezen dat tijdens de werklunch zal worden gesproken over voortgezet crimineel handelen vanuit detentie, mede in het licht van het EU-actieplan tegen drugshandel (2026–2030). Deze leden onderschrijven dat detentie daadwerkelijk moet leiden tot het doorbreken van criminele netwerken. Deze leden vragen de Minister welke concrete aanvullende Europese maatregelen hij wenselijk acht om te voorkomen dat high-risk gedetineerden hun criminele activiteiten vanuit detentie blijven aansturen. Acht de Minister het huidige instrumentarium toereikend of is verdere aanscherping, bijvoorbeeld ten aanzien van communicatiebeperkingen en informatie-uitwisseling, noodzakelijk?

Voorts vragen de leden van de CDA-fractie hoe wordt voorkomen dat verschillen tussen detentieregimes in lidstaten leiden tot verplaatsing van criminele aansturing naar landen met minder strenge regimes.

Conclusies over de toepassing van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie 2026

De leden van de CDA-fractie lezen dat in de Raadsconclusies wordt benadrukt dat naleving van rechtsstaat en grondrechten voorwaarde is voor ontvangst van EU-middelen. Deze leden vragen de Minister hoe deze koppeling in de praktijk functioneert en of dit instrument volgens hem effectief wordt ingezet wanneer lidstaten structureel tekortschieten in de naleving van rechtsstatelijke beginselen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de Groep Markuszower

De leden van de Groep Markuszower hebben kennisgenomen van de stukken die zijn geagendeerd voor het schriftelijk overleg over de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ-raad). Deze leden vinden het belangrijk om duidelijk te maken dat zij online seksueel kindermisbruik en georganiseerde drugscriminaliteit hard willen aanpakken. Slachtoffers moeten worden beschermd en daders moeten worden opgespoord en vervolgd. Tegelijkertijd mag de aanpak van zware criminaliteit er niet toe leiden dat onschuldige burgers hun fundamentele rechten kwijtraken. Zeker wanneer Europese voorstellen raken aan digitale communicatie en dataverzameling, is voorzichtigheid nodig.

De leden van de Groep Markuszower hebben met zorg kennisgenomen van de brief van de Minister van Justitie en Veiligheid van 23 januari 2026 over de verlenging van de interim-derogatie op de ePrivacyrichtlijn. Deze leden zien dat opnieuw wordt voorgesteld om een tijdelijke uitzondering op privacyregels te verlengen. Die uitzondering is inmiddels al meerdere keren verlengd. Daardoor krijgt zij steeds meer een vast karakter. Dat roept de vraag op hoe tijdelijk deze regeling nu eigenlijk nog is en waar de Minister de grens trekt.

In de brief spreekt de Minister over vrijwillige detectie door aanbieders van communicatiediensten. De leden van de Groep Markuszower zetten daar vraagtekens bij. In de praktijk moeten aanbieders risico's inschatten, maatregelen nemen en meldingen doen. Doen zij dat niet, dan kunnen zij

daarvoor aansprakelijk worden gesteld. Deze leden vragen in hoeverre er dan nog echt sprake is van vrijwilligheid. Is er voor bedrijven nog een echte keuze of worden zij door regels en risico's in feite gedwongen om te detecteren?

Ook maken de leden van de Groep Markuszower zich zorgen over het steeds opnieuw verlengen van een maatregel die ooit nadrukkelijk tijdelijk was bedoeld. Wat maakt deze verlenging anders dan eerdere verlengingen, behalve dat zij opnieuw twee jaar duurt? Kan de Minister uitsluiten dat over twee jaar weer wordt gezegd dat verlenging nodig is, omdat de CSAM-verordening nog steeds niet is afgerond? En hoe voorkomt de Minister dat een tijdelijke uitzondering op het briefgeheim langzaam als normaal wordt gezien?

De Minister erkent in de brief dat er zorgen blijven bestaan over privacy, grondrechten en digitale veiligheid. De leden van de Groep Markuszower delen die zorgen. Deze leden vragen de Minister om concreet te maken welke risico's het kabinet ziet bij deze verlenging en hoe zwaar die risico's hebben meegewogen in de besluitvorming. Ook vragen deze leden welke rol het oordeel van de AIVD hierbij heeft gespeeld. Daarbij vragen deze leden hoe het steunen van deze verlenging past bij eerdere waarschuwingen van het kabinet over massasurveillance en druk op end-to-endencryptie.

Verder merken de leden van de Groep Markuszower op dat het kabinet zelf stelt dat er geen goede en proportionele technologie bestaat om grooming en onbekend materiaal te detecteren. Toch blijft het gebruik van dergelijke technologie onder de derogatie toegestaan. Deze leden vragen waarom daarvoor is gekozen en hoe wordt voorkomen dat aanbieders deze middelen alsnog inzetten, met het risico dat grote groepen onschuldige gebruikers worden geraakt.

Bovendien vragen de leden van de Groep Markuszower hoe geloofwaardig het is dat deze verlenging los zou staan van de CSAM-verordening. In de praktijk draagt het voortzetten van vrijwillige detectie bij aan het steeds normaler maken van toezicht op privécommunicatie. Waarom kiest het kabinet er dan niet voor om tegen te stemmen en een duidelijk signaal af te geven dat Nederland deze richting niet acceptabel vindt?

De leden van de Groep Markuszower vinden het daarnaast belangrijk om de discussie over CSAM te verbinden met de voorstellen over het EU-actieplan tegen drugshandel en de EU-drugsstrategie. In het CSAM-dossier wijst het kabinet terecht op de risico's van grootschalige dataverzameling en toezicht. Tegelijkertijd zien deze leden dat in de aanpak van drugscriminaliteit steeds vaker wordt ingezet op het verzamelen en analyseren van grote hoeveelheden gegevens, zoals passagiersinformatie, logistieke data en onlinegegevens, vaak zonder dat sprake is van een concrete verdenking.

Deze leden vragen daarom hoe de Minister voorkomt dat onder het mom van drugsbestrijding opnieuw grootschalige dataverzameling van onschuldige burgers plaatsvindt, vergelijkbaar met de zorgen die het kabinet zelf uit bij de CSAM-voorstellen. Hoe wordt voorkomen dat losse maatregelen binnen het JBZ-domein samen uitgroeien tot een systeem van permanent toezicht, zonder dat daar ooit expliciet politiek voor is gekozen?

Ook vragen de leden van de Groep Markuszower aandacht voor de rol van Europese agentschappen. In de stukken wordt gesproken over intensieve samenwerking en het delen van informatie, terwijl tegelijk wordt erkend

dat sommige organisaties formeel geen bevoegdheid hebben op dit terrein. Hoe voorkomt de Minister dat bevoegdheden op deze manier stap voor stap worden uitgebreid, zonder duidelijke politieke besluitvorming en zonder voldoende controle?

II Reactie van de Minister